

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nejvyšší správní soud zatrhł finanční správě prodlužování lhůty pro stanovení daně řetězením daňových ztrát

Nejvyšší správní soud ve svém novém rozsudku sp. zn. 8 Afs 58/2019 ze dne 13. května 2020 významně korigoval dosavadní praxi finanční správy, spočívající v tzv. řetězení daňových ztrát. Finanční správa se tím v případě opakovaného uplatnění daňové ztráty pokoušela velmi extenzivním výkladem zákona o daních z příjmů získat na úkor daňových subjektů více času na to, aby mohla kontrolovat plnění jejich daňových povinností.

Existence daňové ztráty zakládá použitelnost speciálního režimu pro běh lhůty pro stanovení daně, upraveného v § 38r odst. 2 zákona o daních z příjmů. Ten pro zdaňovací období, ve kterých daňová ztráta vznikla nebo ve kterých ji bylo možné uplatnit, určuje, že lhůta pro stanovení daně uplyne zároveň s lhůtou pro poslední období, ve kterém bylo ztrátu možné uplatnit. Správce daně tak má v případě, že je vyměřena daňová ztráta, za účelem zabránění jejímu případnému zneužití mnohem více času (oproti standardním 3 letům) na to, aby v rámci své činnosti ověřoval plnění povinností daňového subjektu.

Finanční správa nicméně svým extenzivním výkladem zákona, nazývaným řetězení daňových ztrát, doposud dovozovala, že pokud vznikne daňovému subjektu daňová ztráta také v některém ze zdaňovacích období, ve kterých může být předchozí ztráta uplatňována, znamená to, že se posouvá také lhůta pro stanovení daně pro období, ve kterém vznikla předchozí daňová ztráta (neboť vznikem další daňové ztráty dochází k posunu lhůty pro stanovení daně pro následující zdaňovací období, ve kterých může být předchozí ztráta uplatňována). Na základě tohoto výkladu finanční správa v praxi doměřovala daň s velkými časovými odstupy, občas překračujícími i maximální desetiletou délku lhůty pro stanovení daně dle § 148 odst. 5 daňového řádu.

Nejvyšší správní soud ve svém novém rozsudku uvedený výklad zastávaný finanční správou jednoznačně odmítl. Podle jeho názoru je takový výklad nepřijatelný, neboť by mohl vést k tomu, že by lhůta pro stanovení daně nemusela skončit nikdy (např. pokud by daňový subjekt uplatnil daňovou ztrátu každé 3 až 4 roky). Řetězení daňových ztrát dle názoru Nejvyššího správního soudu odporuje smyslu a účelu institutu lhůty pro stanovení daně, kterým je zejména ochrana právní jistoty daňového subjektu i správce daně, motivace obou stran ke včasnému upřesnění jejich vztahů a v neposlední řadě také ochrana daňového subjektu před možnou svévolí. Řetězení daňových ztrát dle názoru soudu navíc nelze dovodit ani z gramatického výkladu § 38r odst. 2 zákona o daních z příjmů, neboť toto ustanovení jasně váže běh lhůty pro stanovení daně na období, ve kterém daňová ztráta vznikla, nikoli na události pozdějších období. Nejvyšší správní soud se rovněž vyjádřil odmítavě ke kompromisnější variantě řetězení daňových ztrát, která by řetězení omezovala maximální desetiletou lhůtou pro stanovení daně dle § 148 odst. 5 daňového řádu (tuto argumentační linii zastával např. jedenáctý senát Městského soudu v Praze v rozsudku č. j. 11 A 34/2019-46).

Nejvyšší správní soud tak rozhodl, že řetězení daňových ztrát je nepřípustné v jakékoli formě. Dále pak upřesnil, že každé zdaňovací období má svůj vlastní režim běhu lhůty pro stanovení daně, na který nemohou mít vliv události, ke kterým došlo v pozdějších zdaňovacích obdobích. Daňovým

subjektům, kterým byla v minulosti vyměřena daňová ztráta a vůči kterým nyní správce daně činí úkony potenciálně směřující k doměření daně za příslušné zdaňovací období, proto doporučujeme, aby ve světle nového judikátu Nejvyššího správního soudu ověřily, zda v jejich případě již nedošlo k uplynutí prekluzivní lhůty pro stanovení daně. V takovém případě totiž daň již stanovit nejde a případná daňová kontrola zahájená za takové zdaňovací období je nezákonná.

JUDr. Ondřej Trubač, Ph.D., LL.M.,
partner

Mgr. Tomáš Munzar,
advokátní koncipient

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

[Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v](#)

judikatuře

- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)
- [Exkluzivita má svou cenu. NSS se vyjádřil k nájemnému mezi spojenými osobami](#)